

Fundusze Europejskie

Regulamin wyboru projektów nr FEPZ.02.14-IZ.00-001/26

Priorytet 2: Fundusze Europejskie na rzecz zielonego Pomorza Zachodniego
Działanie 2.14 Adaptacja do zmian klimatu (IIT)

Typ projektu: 1. Adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu

- a) Adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu**
- b) Adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu – Miejskie Plany Adaptacji do Zmian Klimatu**

Typ projektu: 2. Edukacja klimatyczna dla mieszkańców/instytucji

Typ projektu: 3. Mała retencja wodna

Szczecin, grudzień 2025
wersja 1.0

Fundusze Europejskie
dla Pomorza Zachodniego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Spis treści

I.	Informacje ogólne o naborze	3
II.	Termin i zasady składania wniosków	5
III.	Załączniki do wniosku o dofinansowanie	5
IV.	Typy projektów	8
IV.I	Warunki ogólne	8
IV.II	Adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu	8
IV.II.I	Adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu	8
IV.II.II	Adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu Miejskie Plany Adaptacji do Zmian Klimatu	9
IV.III	Edukacja klimatyczna dla mieszkańców/instytucji	9
IV.IV	Mała retencja wodna	10
V.	Beneficjent	10
VI.	Zasady finansowania	11
VII.	Wyłączenia z możliwości dofinansowania	11
VIII.	Formuła „zaprojektuj i wybuduj”	12
IX.	Pomoc publiczna, pomoc de minimis	12
X.	Kwalifikowalność wydatków	12
X.I	Ramy czasowe kwalifikowalności	12
X.II	Warunki i ocena kwalifikowalności wydatku	13
X.III	Wydatki kwalifikowalne	14
IX.III.I	Wydatki kwalifikowalne w ramach podtypu projektu: 1. a) Adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu	15
IX.III.II	Wydatki kwalifikowalne w ramach podtypu projektu: 1. b) Adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu Miejskie Plany Adaptacji do Zmian Klimatu	15
IX.III.III	Wydatki kwalifikowalne w ramach typu projektu: 2. Edukacja klimatyczna dla mieszkańców/instytucji	15
IX.III.IV	Wydatki kwalifikowalne w ramach typu projektu: 3. Mała retencja wodna 16	
X.IV	Wydatki niekwalifikowalne	17
XI.	Wskaźniki produktu i rezultatu	17
XII.	Zgodność z zasadami horyzontalnymi i standardami dostępności	19
XIII.	Informacja i promocja projektu	20
XIV.	Procedura wyboru projektów	21
XIV.I	Zasady dokonywania oceny wniosków o dofinansowanie	21
XIV.II	Etap 1 – Etap wstępny – ocena kryterium dopuszczalności – Zgodność terminu złożenia wniosku o dofinansowanie z porozumieniem terytorialnym	22

XIV.III Etap 1 – Ocena kryterium dopuszczalności – Możliwość oceny merytorycznej wniosku	22
XIV.IV Etap 2 – Ocena pozostałych kryteriów dopuszczalności.....	22
XIV.V Uzupełnianie i poprawa wniosków o dofinansowanie, składanie wyjaśnień....	25
XIV.VI Oczywista omyłka	26
XV. Wyniki oceny projektów	26
XVI. Umowa o dofinansowanie	26
XVII. Postanowienia końcowe	27
Wykaz skrótów.....	28
Słownik pojęć.....	29
Podstawy prawne i wytyczne	31
Załączniki.....	32

I. Informacje ogólne o naborze

- Regulamin określa zasady składania wniosków o dofinansowanie oraz wyboru do dofinansowania projektów w sposób niekonkurencyjny w ramach FEPZ, Priorytet 2 Fundusze Europejskie na rzecz zielonego Pomorza Zachodniego, Działanie 2.14 Adaptacja do zmian klimatu (IIT):
 - typ projektu: 1. Adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu
 - Adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu
 - Adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu – Miejskie Plany Adaptacji do Zmian Klimatu,
 - typ projektu: 2. Edukacja klimatyczna dla mieszkańców/instytucji,
 - typ projektu: 3. Mała retencja wodna.
- Celem wsparcia jest zwiększenie odporności na negatywne skutki zmian klimatu oraz podjęcie skutecznych i efektywnych działań adaptacyjnych. Wszystkie przedsięwzięcia muszą uwzględniać potrzeby dotyczące dostosowania do zmian klimatu. Przedmiotem naboru jest wybór do dofinansowania projektów, które w największym stopniu przyczynią się do osiągnięcia celów FEPZ oraz celu Działania.
- Instytucją organizującą nabór jest Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego.
- Wnioski o dofinansowanie mogą składać podmioty wskazane jako wnioskodawcy w porozumieniu terytorialnym będącym podstawą realizacji IIT Programu FEPZ w ramach:
 - OF Partnerstwa Lider Pojezierzy,
 - OF Partnerstwa powiatu goleniowskiego,
 - OF Partnerstwa powiatu gryfińskiego,
 - OF Partnerstwa powiatu stargardzkiego.
- Wnioski o dofinansowanie można składać dla projektów, które zostały wskazane we właściwym porozumieniu terytorialnym jako przedsięwzięcia podstawowe.

6. Dla każdego projektu wskazanego we właściwym porozumieniu terytorialnym należy złożyć odrębny wniosek o dofinansowanie.
7. Maksymalny poziom dofinansowania projektów wynosi 85% całkowitych wydatków kwalifikowanych.
8. Pula środków przeznaczonych na dofinansowanie projektów w naborze wynosi łącznie **575 431,52 EUR** (słownie: **pięćset siedemdziesiąt pięć tysięcy czterysta trzydzieści jeden 52/100 EUR**), co w przeliczeniu na PLN wynosi **2 416 812,38 PLN**.
9. Limit środków EFRR w PLN dla poszczególnych IIT, możliwych do zakontraktowania w ramach alokacji, o której mowa w punkcie 8 i 9, będziemy wyliczać z wykorzystaniem algorytmu przeliczania środków EFRR, określonego w Kontrakcie Programowym, na podstawie kursu euro Europejskiego Banku Centralnego z przedostatniego dnia kwotowania Komisji Europejskiej w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym dokonuje się wyliczenia wartości alokacji
10. Kwota środków w PLN możliwych do zakontraktowania w ramach danego projektu będzie ustalana na bieżąco i uzależniona będzie od dostępności środków:
 - a) w ramach poszczególnych IIT oraz
 - b) w całym naborze w Działaniu 2.14.
11. **W związku z ryzykiem kursowym kwota wsparcia w PLN uzgodniona w porozumieniu terytorialnym dla danego projektu w ramach IIT może ulec obniżeniu lub w ogóle nie być dostępna. Niebezpieczeństwo utraty części (lub nawet całości) uzgodnionej kwoty wzrasta, im później złożą Państwo wniosek o dofinansowanie i dostarczą dokumenty niezbędne do podpisania umowy o dofinansowanie. Najbardziej narażone na ryzyko kursowe będą projekty kontraktowane jako ostatnie w ramach poszczególnych IIT lub ostatnie w Działaniu 2.14.**
12. Zasady zmiany wysokości alokacji dla poszczególnych IIT zostały określone w porozumieniach terytorialnych.
13. W przypadku zwiększenia puli środków przeznaczonych na dofinansowanie projektów informację w tym zakresie zamieścimy na [stronie internetowej Programu](#).
14. Wszelkie pytania można zgłosić za pośrednictwem:
e-mail: sek_wfe@wzp.pl,
tel.: 91 452 88 14, 91 452 88 15
lub osobiście od poniedziałku do piątku (7:30 – 15:30) w siedzibie:
Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego
Wydział Funduszy Europejskich
ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 40, 70-421 Szczecin.
15. Najczęściej zadawane pytania i odpowiedzi zamieścimy na [stronie internetowej Programu](#) pod ogłoszeniem o naborze.
16. Przeprowadzając postępowanie w zakresie wyboru projektów do dofinansowania, zapewniamy równy dostęp do informacji o warunkach i sposobie wyboru projektów do dofinansowania oraz równe traktowanie wnioskodawców. W swoich działaniach kierujemy się polityką zapobiegania konfliktom interesów.

II. Termin i zasady składania wniosków

1. Wniosek o dofinansowanie mogą Państwo złożyć w terminie **od 2 stycznia 2026 r. do daty wskazanej we właściwym porozumieniu terytorialnym IIT.**
2. Wniosek o dofinansowanie muszą Państwo złożyć **nie później niż w terminie określonym w porozumieniu terytorialnym.**
3. Formularz wniosku o dofinansowanie projektu dostępny jest w centralnym systemie teleinformatycznym **CST2021**, w aplikacji [WOD2021](#).
4. Wniosek o dofinansowanie składają Państwo w tym systemie. Wniosek złożony w inny sposób niż za pomocą aplikacji [WOD2021](#) (w tym jego postać papierowa), nie zostanie przyjęty.
5. Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie stanowi załącznik nr 2 do regulaminu.
6. Szczegóły techniczne dotyczące obsługi aplikacji [WOD2021](#) oraz aplikacji Projekty odnajdą Państwo w instrukcjach Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej umieszczonych na [stronie internetowej Programu](#) pod ogłoszeniem o naborze.
7. Skuteczne złożenie dokumentacji aplikacyjnej polega na złożeniu wniosku o dofinansowanie wraz z załącznikami w wersji elektronicznej za pośrednictwem aplikacji [WOD2021](#) w terminie naboru. Złożenie wniosku oznacza, że akceptują Państwo zasady określone w regulaminie oraz są Państwo świadomi skutków niezachowania formy komunikacji wskazanej w regulaminie, tj. uznania czynności za niedokonaną.
8. Jeśli regulamin nie wskazuje inaczej, po złożeniu wniosku o dofinansowanie będziemy komunikować się z Państwem w formie elektronicznej poprzez system teleinformatyczny CST2021.
9. Korespondencja kierowana przez Państwa bez zachowania właściwej formy pozostaje bezskuteczna.

III. Załączniki do wniosku o dofinansowanie

1. Załączniki do wniosku o dofinansowanie są jego integralną częścią. Przygotowując i kompletując załączniki, powinni Państwo posługiwać się wzorami oraz wskazówkami opisanymi poniżej. Wzory dokumentów stanowią załącznik nr 3 do regulaminu.
2. Załączniki obowiązkowe, które muszą Państwo dołączyć do wniosku to:
 - a) **Formularz opisowy** (zgodnie ze wzorem),

UWAGA: Formularz opisowy powinien zostać załączony do wniosku o dofinansowanie jako pliki elektroniczne, nie należy załączać zeskanowanych dokumentów; dopuszczalne formaty plików: plik edytora tekstów (np. MS Word, LibreOffice Writer) lub aktywny pdf (z możliwością przeszukiwania),

b) **Dokumenty potwierdzające sytuację finansową:**

- opinia składu orzekającego RIO o sprawozdaniu z wykonania budżetu za ostatni rok lub aktualna uchwała o przyjęciu budżetu (bez załączników finansowych),
- uproszczone sprawozdanie finansowe (bilans oraz rachunek zysków i strat za ostatni zamknięty rok obrotowy),

- c) **Dokumenty dotyczące zamówień (w myśl PZP lub zgodnie z zasadą konkurencyjności) udzielonych przed złożeniem wniosku o dofinansowanie** – jeśli dotyczy
- Dokumenty dotyczące udzielonych przez Państwa zamówień wymienionych w sekcji I w polu „Zamówienia” wniosku o dofinansowanie, w przypadku których podpisana została umowa z wykonawcą.
- W ramach załącznika proszę przedłożyć te dokumenty, które nie są przez zamawiającego publikowane w związku z ogłoszeniem i rozstrzygnięciem postępowania na stronach internetowych wnioskodawcy lub odpowiednich publikatorach (Biuletyn Zamówień Publicznych, Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej, Baza konkurencyjności itp.).
- Lista dokumentów dotyczących udzielonych zamówień stanowi załącznik nr 5 do regulaminu,
- d) **Oświadczenie o kwalifikowalności podatku VAT** (zgodnie ze wzorem) – jeśli dotyczy. Skan dokumentu lub plik z elektronicznym podpisem kwalifikowanym, podpisany zgodnie z zasadami reprezentacji,
- e) **Program Funkcjonalno-Użytkowy** (w przypadku projektów realizowanych w formule „zaprojektuj i wybuduj”),
- f) **Informacje o zgodności projektu z przepisami w zakresie ochrony środowiska i wymaganych pozwoleń** (zgodnie ze wzorem) dokument powinien zostać załączony do wniosku o dofinansowanie jako pliki elektroniczne, nie należy załączać zeskanowanych dokumentów; dopuszczalne formaty plików: plik edytora tekstów (np. MS Word, LibreOffice Writer) lub aktywny pdf (z możliwością przeszukiwania),
- g) **Informacja organu odpowiedzialnego za gospodarkę wodną** – jeśli dotyczy
- Z obowiązku jej składania wyłączone są inwestycje wykazane na stronie internetowej organu odpowiedzialnego za gospodarkę wodną, tj. Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie: [Potwierdzenie zgodności z celami środowiskowymi](#)¹,
- h) **Zaświadczenie organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów Natura 2000, wraz z mapą** – dotyczy wyłącznie projektów infrastrukturalnych,
- i) **Dokumenty potwierdzające dokonanie uzgodnień z właściwymi organami zarządzającymi obszarami, na których planowane będzie wykonania infrastruktury retencyjnej** – w przypadku terenów objętych ochroną prawną, zgodnie z ustawą o ochronie przyrody (jeśli dotyczy),
- j) **Porozumienie lub umowa o partnerstwie** (jeśli dotyczy),
- Dokument zgodny z wymogami określonymi w art. 39 ust. 9 ustawy wdrożeniowej. Jeżeli wnioskodawca na etapie składania wniosku o dofinansowanie nie zawarł jeszcze umowy lub porozumienia określającego prawa i obowiązki partnerów w zakresie realizacji projektu, zobowiązany jest do załączenia listu intencyjnego dotyczącego realizacji projektu partnerskiego. Wtedy umowę lub porozumienie określające prawa i obowiązki partnerów w zakresie realizacji projektu należy dostarczyć przed podpisaniem umowy o dofinansowanie.

¹ Dla projektów, które wymagają decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub pozwolenia wodnoprawnego Informacja organu jest wydawana po uzyskaniu ww. dokumentów.

- k) **Pełnomocnictwa** – jeśli dotyczy,
Skan dokumentu lub plik z elektronicznym podpisem kwalifikowanym w przypadku, gdy udzielają Państwo pełnomocnictwa osobie innej niż wskazana w dokumencie rejestrowym do dokonywania w Państwa imieniu czynności związanych z ubieganiem się o dofinansowanie, w tym do składania oświadczeń,
 - l) **Zobowiązanie do dostarczenia załączników na późniejszym etapie** (zgodnie ze wzorem) – jeśli dotyczy,
3. Załączniki obowiązkowe, które mogą zostać dostarczone przed podpisaniem umowy o dofinansowanie:
- a) **Dokumenty potwierdzające źródła finansowania**
Dokumenty potwierdzające posiadanie środków na współfinansowanie projektu ze źródeł własnych bądź zewnętrznych, np. uchwała budżetowa (w przypadku projektu realizowanego w danym roku), wieloletnia prognoza finansowa (w przypadku projektu realizowanego dłużej niż rok), umowa dotacji, promesa kredytowa itp. Z przedstawionych dokumentów powinno wynikać, że zaplanowali Państwo zabezpieczenie środków finansowych w wysokości niezbędnej do realizacji projektu.
Jeżeli posiadają Państwo już dokumenty potwierdzające źródła finansowania w sekcji H wniosku o dofinansowanie w polu „Opis własnych środków finansowych” proszę podać adres strony internetowej, na której znajdują się ww. dokumenty oraz numer strony dokumentu, w którym znajduje się odniesienie do planowanej inwestycji,
 - b) **Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach** – jeśli dotyczy
W przypadku projektów realizowanych w formule „zaprojektuj i wybuduj” dokument ten mogą Państwo dostarczyć w terminie określonym w załączniku „Zobowiązanie do dostarczenia załączników na późniejszym etapie”,
 - c) **Dokumenty zezwalające na realizację inwestycji** – jeśli dotyczy
Dokumenty zezwalające na realizację inwestycji, w tym: pozwolenie na budowę (ostateczne), zgłoszenie budowy/robót budowlanych lub inne dokumenty, w tym wymienione w art. 72 ust. 1 i 1a ustawy OOŚ, informacja od właściwego organu o braku sprzeciwu do planowanego przedsięwzięcia realizowanego na podstawie zgłoszenia budowy lub robót budowlanych, zezwolenie na realizację inwestycji drogowej.
W przypadku projektów realizowanych w formule „zaprojektuj i wybuduj” niezbędne dokumenty zezwalające na realizację inwestycji mogą Państwo dostarczyć w terminie określonym w załączniku „Zobowiązanie do dostarczenia załączników na późniejszym etapie”.
 - d) **Porozumienie lub umowa o partnerstwie** (jeśli dotyczy)
Dokument wymagany w przypadku projektów partnerskich, dla których wraz z wnioskiem dostarczono jedynie list intencyjny dotyczący partnerstwa.
4. Załączniki nieobowiązkowe:
- a) **Załączniki dodatkowe** – dokumenty, na które powołają się Państwo we wniosku o dofinansowanie i które Państwa zdaniem mogą wpłynąć na jego ocenę (np. opinie, listy intencyjne, itp.).

- b) **Wyjaśnienia składane podczas oceny** – składane na wezwanie do ich złożenia.

IV. Typy projektów

W ramach naboru wniosków może dotyczyć tylko jednego typu/podtypu projektu.

IV.I Warunki ogólne

1. W naborze zaplanowano wsparcie następujących typów projektów:
 - I. Adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu, obejmujący podtypy:
 - a) Adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu,
 - b) Adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu – Miejskie Plany Adaptacji do Zmian Klimatu.
 - II. Edukacja klimatyczna dla mieszkańców/instytucji,
 - III. Mała retencja wodna.
2. Głównym celem działania jest zwiększenie odporności na negatywne skutki zmian klimatu oraz podjęcie skutecznych i efektywnych działań adaptacyjnych. Wszystkie przedsięwzięcia muszą uwzględniać potrzeby dotyczące dostosowania do zmian klimatu.
3. Przedsięwzięcia realizowane w ramach działania muszą być:
 - przedsięwzięciem podstawowym wskazanym w porozumieniu terytorialnym będącym podstawą realizacji IIT w ramach Programu FEPZ,
 - spójne z dokumentami strategicznymi, w szczególności: Strategicznym planem adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020, Polityką Ekologiczną Państwa 2030, Planem Przeciwdziałania Skutkom Suszy,
 - zgodne z zasadą DNSH - „do no significant harm”,
 - dostosowane i odporne na zmiany klimatu i występowanie nowych zjawisk kryzysowych.
4. Projekty infrastrukturalne w całym cyklu projektowym powinny uwzględniać istniejące, naturalne warunki siedliskowe w obszarze inwestycji, szczególnie drzewa, a w przypadku lokalizacji na obszarach objętych formami ochrony przyrody, uwzględniać również zasady ich ochrony zawarte w odrębnych dokumentach planistycznych. Informacje na temat właściwej ochrony drzew, w tym w trakcie procesów inwestycyjnych, są dostępne na stronie www.drzewa.org.pl.
5. Dofinansowania nie może uzyskać projekt, który został fizycznie ukończony lub w pełni wdrożony (w przypadku dostaw i usług) przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu.

IV.II Adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu

IV.II.I Adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu

1. Głównym celem działania jest zastosowanie nowego podejścia w stosunku do kształtowania przestrzeni miejskiej, wykorzystania istniejących ekosystemów oraz prowadzenia zrównoważonego gospodarowania wodą opadową celem niwelowania

skutków zmian klimatu oraz zagrożeń powstających wskutek ekstremalnych zjawisk pogodowych.

2. W przypadku miast, które nie posiadają planów adaptacji do zmian klimatu, podejmowane działania adaptacyjne powinny być realizowane w sposób zintegrowany tj.:
 - odpowiadać na różne wyzwania związane ze skutkami zmian klimatu,
 - uwzględniać potrzeby różnych grup obywateli (osoby starsze, dzieci itd.),
 - być skonsultowane ze społecznością lokalną i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego.
3. Wspierane działania mogą polegać na np. zastosowaniu błękitno – zielonej infrastruktury opartej na istniejących ekosystemach i zlewniach lokalnych danego obszaru (NBS - Nature Based Solutions), rozszczelnieniu gruntów zasklepionych lub zastosowaniu powierzchni przepuszczalnych, podniesieniu jakości bioklimatu (np. budowa ogrodów deszczowych, lokalnych obniżeń z bioretencją, rowów/stawów bioretencyjnych, wykonaniu zielonych dachów, zielonych ścian, nasadzeniu zieleni wysokiej, parków kieszonkowych).
4. Zastosowana zieleń powinna być rodzima, właściwie ukształtowana oraz powinna: odpowiadać na potrzeby adaptacyjne, zwiększać udział powierzchni czynnej oraz nie stanowić zagrożeń dla istniejącej zabudowy.
5. Inwestycje dotyczące kanalizacji deszczowej, muszą spełniać co najmniej następujące warunki:
 - inwestycja jest potrzebna do przystosowania się do zmian klimatu, ekstremalnych warunków pogodowych i jest uwzględniona w planie adaptacji do zmian klimatu oraz
 - nie jest związana z gospodarką ściekami komunalnymi oraz
 - wykorzystuje błękitną i zieloną infrastrukturę do retencji wody w miejscu opadu, a także inne rozwiązania oparte na przyrodzie (np. mikroretencja).
6. Nie będą finansowane inwestycje ograniczone wyłącznie do budowy lub modernizacji kanalizacji deszczowej lub wyłącznie w tereny zielone nie wykazujące działań adaptacyjnych.

IV.II.II Adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu Miejskie Plany Adaptacji do Zmian Klimatu

Wsparcie zostanie również ukierunkowane na przygotowanie miast do planistycznych działań adaptacyjnych - opracowanie miejskich planów adaptacji do zmian klimatu. Dokument ten ma charakter strategiczny i powinien zostać przygotowany w oparciu o Wytyczne do przygotowania Miejskiego Planu Adaptacji do zmian klimatu (Podręcznik adaptacji dla miast przygotowany przez Ministerstwo Środowiska).

IV.III Edukacja klimatyczna dla mieszkańców/instytucji

1. Głównym celem działań edukacyjnych jest budowanie społecznej świadomości i odpowiedzialności względem postępujących zmian klimatycznych, ich skutków,

wpływie na ekosystemy, gatunki i dobrostan człowieka. Kluczowym wyzwaniem w tym zakresie jest systematyczność edukacji (np. cykliczne spotkania, warsztaty) pozwalającym utrwalić zmiany zachowań i postaw.

2. Działania edukacyjne powinny mieć charakter aktywizujący, rozwijać praktyczne i społeczne umiejętności w zakresie adaptacji i mitygacji, a także skłaniać do podejmowania oddolnych inicjatyw prośrodowiskowych.
3. Wsparcie działań edukacji klimatycznej będzie realizowane w formule samodzielnych projektów pod warunkiem zachowania komplementarności projektu z poziomem krajowym i zastosowaniem mechanizmów zapobiegających podwójnemu finansowaniu.
4. Nie będą wspierane projekty dotyczące podnoszenia świadomości na temat zmian klimatu i adaptacji do nich poprzez kompleksowe wdrażanie działań edukacyjno-informacyjnych równoległe z powiązanymi działaniami adaptacyjnymi, obejmującymi inwestycje w zakresie m.in. błękitno - zielonej infrastruktury realizowane przez szkoły.

IV.IV Mała retencja wodna

1. Głównym celem działania jest ograniczenie pogłębiającego się zjawiska suszy oraz ogólna poprawa bilansu wodnego w regionie.
2. Wspierane będą ochrona i odtwarzanie naturalnych lub seminaturalnych ekosystemów retencjonujących wodę (np. torfowiska, tereny podmokłe, stawy, starorzecza, obszary cenne przyrodniczo) mająca na celu retencję i spowolnienie odpływu wody ze zlewni. Dofinansowana może zostać budowa małych zbiorników wodnych, przede wszystkim wykorzystujących rozwiązania ekosystemowe. Podejmowane działania najpierw powinny uwzględniać rozwiązania naturalne przed technicznymi.
3. Projekty w zakresie małej retencji, w tym realizacja projektów związanych z budową, przebudową urządzeń wodnych muszą:
 - a) być realizowane w zgodzie z dyrektywą siedliskową, dyrektywą w sprawie ochrony dzikiego ptactwa oraz ramową dyrektywą wodną (ustawa Prawo wodne),
 - b) nie mogą pogarszać stanu lub potencjału jednolitych części wód,
 - c) nie mogą mieć znaczącego wpływu na cele ochrony obszarów objętych siecią Natura 2000,
 - d) nie mogą powodować zastosowania art. 4 ust. 7 Ramowej Dyrektywy Wodnej.
4. W przypadku planowania wykonania infrastruktury retencyjnej na terenach objętych ochroną prawną, zgodnie z ustawą o ochronie przyrody, wymagane będzie dokonanie uzgodnień z właściwymi organami zarządzającymi tymi obszarami.
5. Nie będą wspierane prace utrzymaniowe na rzekach i regulacje rzek oraz działania służące innym celom, takim jak rekreacja, turystyka, nawodnienia rolnicze i melioracje.

V. Beneficjent

1. W naborze mogą brać udział podmioty wskazane jako wnioskodawcy w porozumieniu terytorialnym będącym podstawą realizacji IIT w ramach Programu FEPZ.
2. Możliwa jest realizacja przedsięwzięcia w partnerstwie, w rozumieniu art. 39 ustawy wdrożeniowej.

3. Partnerem może być jednostka, spełniająca wymogi dotyczące podmiotu uprawnionego do ubiegania się o dofinansowanie.
4. W imieniu beneficjenta projekty może realizować podmiot pełniący rolę realizatora.
5. Wnioskodawca/partner kwalifikuje się do otrzymania wsparcia wyłącznie w sytuacji, gdy jest podmiotem uprawnionym do aplikowania na etapie złożenia wniosku o dofinansowanie oraz przed zawarciem umowy o dofinansowanie.

VI. Zasady finansowania

1. Maksymalny poziom dofinansowania projektów wynosi **85%** całkowitych wydatków kwalifikowanych.
2. W naborze nie określa się minimalnych i maksymalnych kwot wydatków całkowitych, kwalifikowalnych oraz dofinansowania projektu.
3. Wnioskowana kwota dofinansowania projektu powinna wynikać z właściwego porozumienia terytorialnego będącego podstawą realizacji IIT lub z późniejszego uzgodnienia z IZ FEPZ

VII. Wyłączenia z możliwości dofinansowania

1. O dofinansowanie **nie mogą** ubiegać się wnioskodawcy:
 - a) wobec których orzeczono zakaz dostępu do funduszy europejskich na podstawie odrębnych przepisów:
 - art. 207 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
 - art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - art. 9 ust. 1 pkt 2a ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary,
 - b) wobec których zakazane zostało udzielanie bezpośredniego lub pośredniego wsparcia ze środków unijnych na podstawie art. 1 ustawy z dnia 13 kwietnia 2022r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego,
 - c) na których ciąży obowiązek zwrotu pomocy publicznej, wynikający z decyzji Komisji Europejskiej uznającej taką pomoc za niezgodną z prawem oraz z rynkiem wewnętrznym,
 - d) spełniający przesłanki przedsiębiorstwa znajdującego się w trudnej sytuacji w rozumieniu Wytycznych wspólnotowych dotyczących pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji, zgodnie z definicją zawartą w art. 2 pkt 18 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. (jeśli dotyczy),
 - e) będący w toku likwidacji, w stanie upadłości, w toku postępowania upadłościowego, naprawczego lub pod zarządem komisarzy (jeśli dotyczy),
 - f) którzy zostali skazani prawomocnym wyrokiem za przestępstwo: składania fałszywych zeznań, przekupstwa, przeciwko mieniu, wiarygodności dokumentów, obrotem pieniędzmi i papierami wartościowymi, przeciwko systemowi bankowemu,

- przestępstwo karnoskarbowe albo inne związane z wykonywaniem działalności gospodarczej lub popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowych,
- g) których członkiem lub reprezentant organu zarządzającego (wykonawczego), wspólnik lub kierownik jednostki organizacyjnej został skazany prawomocnym wyrokiem za przestępstwo: składania fałszywych zeznań, przekupstwa, przeciwko mieniu, wiarygodności dokumentów, obrotem pieniędzmi i papierami wartościowymi, przeciwko systemowi bankowemu, przestępstwo karnoskarbowe albo inne związane z wykonywaniem działalności gospodarczej lub popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowych,
 - h) którzy podjęli jakiekolwiek działania dyskryminujące sprzeczne z zasadami, o których mowa w art. 9 ust. 3 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r.
2. Wsparcia nie może uzyskać projekt, który został fizycznie ukończony (w przypadku robót budowlanych) lub w pełni zrealizowany (w przypadku dostaw i usług) przed przedłożeniem wniosku o dofinansowanie, niezależnie od tego, czy wszystkie dotyczące tego projektu płatności zostały przez wnioskodawcę dokonane. Przez projekt ukończony/zrealizowany należy rozumieć projekt, dla którego przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie nastąpił odbiór końcowy ostatnich robót (protokół odbioru końcowego), dostaw lub usług.

VIII. Formuła „zaprojektuj i wybuduj”

1. Możliwa jest realizacja projektu w formule „zaprojektuj i wybuduj”.
2. W przypadku projektów realizowanych w formule „zaprojektuj i wybuduj” załączniki niezbędne do wniosku o dofinansowanie, takie jak Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach, Dokumenty zezwalające na realizację inwestycji – możliwe są do dostarczenia w terminie określonym w załączniku Zobowiązanie do dostarczenia załączników na późniejszym etapie, jednak nie później niż wraz z wnioskiem o płatność, w którym wykazane zostaną wydatki związane z inwestycją objętą wymogiem uzyskania ww. dokumentu. Wypłata dofinansowania związanego z tą częścią projektu będzie uzależniona od przedstawienia przez Państwa tego dokumentu.

IX. Pomoc publiczna, pomoc de minimis

1. Dofinansowanie uzyskać mogą wyłącznie projekty nieobjęte regułami pomocy publicznej/ de minimis.

X. Kwalifikowalność wydatków

X.I Ramy czasowe kwalifikowalności

1. Z zastrzeżeniem ust. 2 okresem kwalifikowalności wydatków jest okres od 1 stycznia 2021 r. do daty zakończenia realizacji Projektu wskazanej we wniosku o dofinansowanie, która nie może być późniejsza niż 31 grudnia 2029 r.
2. Wydatki w ramach projektu są kwalifikowalne w okresie realizacji wskazanym we wniosku.

3. **Rozpoczęcie realizacji projektu** to podjęcie działań zmierzających bezpośrednio do realizacji projektu, w tym rozpoczęcie prac, jak też poniesienie jakiegokolwiek wydatku kwalifikowalnego w ramach projektu.
4. **Rozpoczęcie prac** to rozpoczęcie robót budowlanych związanych z inwestycją objętą projektem lub pierwsze prawnie wiążące zobowiązanie do zamówienia urządzeń lub inne zobowiązanie, które powoduje, że inwestycja staje się nieodwracalna, w zależności od tego, co nastąpi najpierw. Zakupu gruntów ani prac przygotowawczych nie uznaje się za rozpoczęcie prac.
5. **Prace przygotowawcze** to np. uzyskanie zezwoleń, sporządzenie studiów wykonalności.
6. Za termin rozpoczęcia realizacji projektu w formule „zaprojektuj i wybuduj” we wniosku proszę przyjąć przewidywaną datę podpisania umowy z wykonawcą dokumentacji projektowej i robót budowlanych.
7. **Zakończenie realizacji projektu** stanowi data podpisania ostatniego protokołu potwierdzającego odbiór, data później uzyskanego/wystawionego dokumentu lub data poniesienia ostatniego wydatku w projekcie, w zależności od tego, co nastąpiło później.

X.II Warunki i ocena kwalifikowalności wydatku

1. Wydatek jest kwalifikowalny, jeśli spełnia łącznie następujące warunki:
 - a) jest zgodny z przepisami prawa,
 - b) jest zgodny z umową o dofinansowanie i Wytycznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027 oraz innymi procedurami, do stosowania których zobowiązali się Państwo w umowie o dofinansowanie,
 - c) został faktycznie poniesiony w okresie wskazanym w umowie o dofinansowanie,
 - d) spełnia warunki określone w programie i SZOP oraz niniejszym regulaminie wyboru projektów,
 - e) jest niezbędny do realizacji celów projektu i został poniesiony w związku z realizacją projektu lub jego przygotowaniem,
 - f) został dokonany w sposób przejrzysty, racjonalny i efektywny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów,
 - g) został należycie udokumentowany zgodnie z wymogami określonymi w wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027 oraz z zasadami przez nas określonymi,
 - h) został rozliczony we wniosku beneficjenta o płatność,
 - i) dotyczy towarów dostarczonych lub usług wykonanych lub robót budowlanych zrealizowanych, w tym zaliczek.
2. Ocena kwalifikowalności wydatków dokonywana jest w trakcie oceny wniosku o dofinansowanie, jak również w trakcie rozliczania i kontroli projektu, po jego zakończeniu, w tym w okresie trwałości projektu. Na etapie oceny wniosku o dofinansowanie weryfikacji podlega potencjalna kwalifikowalność wydatków ujętych we wniosku o dofinansowanie. Skierowanie projektu do dofinansowania oraz podpisanie umowy o dofinansowanie nie oznacza, że wszystkie wydatki ujęte

we wniosku o dofinansowanie oraz przedstawione do poświadczenia we wnioskach o płatność zostaną uznane za kwalifikowalne.

X.III Wydatki kwalifikowalne

1. Wydatki kwalifikowalne to takie, które są niezbędne do realizacji projektu, do osiągnięcia zamierzonego celu i realizacji zakładanych we wniosku o dofinansowanie wskaźników.
2. Wydatki w projekcie muszą być uzasadnione, racjonalne i adekwatne do zakresu oraz celów projektu i celów Działania 2.14, a także zaplanowane w sposób celowy, oszczędny i umożliwiający terminową realizację zadań.
3. Katalog wydatków kwalifikowalnych **kosztów bezpośrednich** wspólnych dla wszystkich typów działań w ramach niniejszego naboru obejmuje:
 - a) wydatki związane z przygotowaniem dokumentacji projektu, m. in.:
 - ekspertyzy budowlane, analizy techniczne wymagane przepisami prawa,
 - projekt budowlany, projekt wykonawczy,
 - dokumentacja przetargowa i geodezyjna, operat wodnoprawny,
 - raport oddziaływania na środowisko oraz niezbędne decyzje administracyjne,
 - mapy lub szkice sytuujące projekt,
 - b) wydatki związane z usługami w zakresie nadzoru zlecane na zewnątrz, m.in.:
 - nadzór nad projektem, np. nadzór autorski, nadzór architektoniczny, nadzór przyrodniczy,
 - c) podatek od towarów i usług (VAT):
 - podatek VAT w projekcie, może być kwalifikowalny, gdy brak jest prawnej możliwości odzyskania podatku VAT zgodnie z przepisami prawa krajowego,
 - za posiadanie prawa do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego, nie uznaje się możliwości określonej w art. 113 oraz w art. 90 ust. 10 pkt 2 ustawy o VAT.
4. Koszty pośrednie podlegają rozliczeniu stawką ryczałtową w wysokości 7% kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich. Nie ma obowiązku gromadzenia ani opisywania dokumentów księgowych na potwierdzenie ich poniesienia. Katalog kosztów pośrednich jest wskazany w podrozdziale 3.12 pkt 2 wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027.
5. Katalog wydatków kwalifikowalnych **kosztów pośrednich** w ramach niniejszego naboru obejmuje: **koszty pośrednie** – w tym koszty osobowe dotyczące personelu projektu zatrudnionego w oparciu o kodeks pracy, koszty wynajmu i utrzymania pomieszczeń, koszty administracyjne, promocja projektu, doradztwo (prawne, finansowe, techniczne).

UWAGA: Jeśli całkowita wartość projektu nie przekracza 200 000 EUR, uwzględnienie kosztów pośrednich w budżecie jest obligatoryjne. Do przeliczenia łącznego kosztu projektu zastosowanie ma miesięczny obrachunkowy kurs wymiany waluty stosowany przez KE, aktualny na dzień ogłoszenia naboru.

IX.III.I Wydatki kwalifikowalne w ramach podtypu projektu: 1. a) Adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu

1. Katalog kosztów w ramach typu projektu: 1. a) Adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu obejmuje m.in.:
 - roboty budowlane dotyczące rozszczelnienia powierzchni nieprzepuszczalnych,
 - koszty utylizacji materiałów pochodzących z rozszczelnienia powierzchni nieprzepuszczalnych,
 - koszty wymiany/uzupełnienia gruntu,
 - systemy wykorzystania/zagospodarowania wód opadowych w miejscu ich opadu w lokalnej zlewni, w tym: budowa niecek infiltracyjnych, studni chłonnych, budowa nawierzchni przepuszczalnych, budowa zbiorników retencjonujących na wodę opadową z zielenią o przepuszczalnym podłożu (niekwalifikowalna będzie budowa zbiorników betonowych), budowa zbiorników infiltracyjno – sedymentacyjnych, budowa stawów mokrych i suchych zasilanych w okresie deszczów, budowa niecek chłonnych, rowów infiltracyjnych, muld retencyjnych, skrzynek retencyjno- rozsączających,
 - budowę, rozbudowę lub remont sieci kanalizacji deszczowej, instalację studzienek kanalizacyjnych i wpustów deszczowych z uwzględnieniem warunków opisanych w podroz. IV.II.I regulaminu,
 - nasadzenia roślinności,
 - elementy błękitno - zielonej infrastruktury,
 - rozwiązania wpływające na zwiększenie różnorodności biologicznej np. budki lęgowe, trwałe hotele dla owadów, zielone ogrodzenia,
 - nawierzchnie przepuszczalne,
 - elementy infrastruktury dla udostępniania zieleni: np. ścieżki, ławeczki, kosze na śmieci.

IX.III.II Wydatki kwalifikowalne w ramach podtypu projektu: 1. b) Adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu Miejskie Plany Adaptacji do Zmian Klimatu

1. Katalog kosztów w ramach typu projektu: 1. b) Adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu – Miejskie Plany Adaptacji do Zmian Klimatu obejmuje m.in.:
 - koszty poniesione na opracowanie miejskich planów adaptacji do zmian klimatu,
 - koszty pozyskania niezbędnych opinii, uzgodnień i konsultacji.

IX.III.III Wydatki kwalifikowalne w ramach typu projektu: 2. Edukacja klimatyczna dla mieszkańców/instytucji

1. Katalog kosztów w ramach typu projektu: 2. Edukacja klimatyczna dla mieszkańców/instytucji obejmuje m.in.:

- koszty przygotowania i przeprowadzenia działań edukacyjnych w ramach projektu m.in. konkursów, wykładów, referatów, prelekcji, konferencji itp.,
- zakup sprzętu, elementów wyposażenia i pomocy dydaktycznych służących bezpośrednio do prowadzenia działań edukacyjnych,
- koszty wynajmu pomieszczeń, powierzchni, stoisk wraz z wyposażeniem, wykorzystywanych do realizacji działań edukacyjnych,
- koszty tłumaczeń na języki obce niezbędnych elementów edukacyjnych, np. broszur, elementów stron internetowych,
- skład i druk publikacji rozpowszechnianych nieodpłatnie,
- skład i druk broszur i materiałów, szkoleniowych, itp.,
- skład i druk bezpłatnych wkładek lub stron dedykowanych edukacji klimatycznej w publikacjach nie poświęconych w całości sprawom ekologii i ochrony środowiska,
- tworzenie i zaktualizowanie stron internetowych, podstron, multimediów bezpośrednio dotyczących realizowanego zadania edukacyjnego,
- projekty edukacyjne/kampanie informacyjno-edukacyjne z wykorzystaniem środków masowego przekazu - radia, prasy, internetu, tv, w tym m.in. koszty produkcji i emisji programów i spotów wydruk/emisja artykułów prasowych w formie papierowej; emisja artykułów na stronie internetowej gazet/wydawnictw prasowych pod warunkiem ich ogólnego, nieblokowanego bezpłatnego dostępu,
- koszty przygotowania i organizacji wystaw oraz innych aktywności artystycznych tematycznie związanych z edukacją klimatyczną,
- nagrody w konkursach związanych z edukacją klimatyczną (poza nagrodami pieniężnymi).

IX.III.IV Wydatki kwalifikowalne w ramach typu projektu: 3. Mała retencja wodna

1. Katalog kosztów w ramach typu projektu: 3 Mała retencja wodna obejmuje m.in.:

- budowę i/lub modernizację zbiorników retencyjnych w ramach małej retencji wodnej, w tym np.: zbiorniki suche, zbiorniki odtwarzane na istniejących lub wcześniej istniejących oczkach wodnych, naturalnych zagłębieniach terenu, zbiorniki wodne umieszczone w korycie zapewniające ciągłość ekologiczną cieku;
- przywracanie naturalnych lub seminaturalnych ekosystemów, w tym torfowisk i terenów podmokłych;
- modernizację/odbudowę elementów istniejących zbiorników wodnych tj. groble, przelewy, mnichy;

budowę i/lub modernizację małych urządzeń wodnych dla potrzeb małej retencji wodnej np. zastawki, progi, przepusty piętrzące.

X.IV Wydatki niekwalifikowalne

1. Wydatki niekwalifikowalne w ramach projektu w całości ponoszą Państwo.
2. Za wydatki niekwalifikowalne uznaje się:
 - a) wydatki wykazane w podrozdziale 2.3 pkt 1) wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027,
 - b) wydatki poniesione na poziomie wyższym niż wynika to z ograniczeń wskazanych w limitach wydatków kwalifikowanych,
 - c) wydatki w ramach cross-financingu,
 - d) zakup środków transportu,
 - e) wkład niepieniężny,
 - f) podatek VAT – bez względu na wartość projektu – w przypadku, gdy Państwu/realizatorowi/podmiotowi uprawnionemu do ponoszenia wydatków zgodnie z obowiązującymi przepisami krajowymi przysługuje prawo (potencjalna prawna możliwość) do obniżenia podatku należnego o kwotę podatku naliczonego lub ubiegania się o zwrot podatku VAT. Kwalifikowalność VAT jest badana odrębnie w odniesieniu do każdego z tych podmiotów. Posiadanie ww. prawa wyklucza uznanie wydatku za kwalifikowalny, nawet jeśli zwrot podatku faktycznie nie nastąpi, np. ze względu na niepodjęcie czynności zmierzających do realizacji tego prawa,
 - g) podatek VAT – jeżeli w odniesieniu do danego zadania inwestycyjnego podatek VAT rozliczany jest według proporcji ustalonej zgodnie z właściwymi przepisami ustawy o VAT (w tym art. 86 i art. 90),
 - h) w przypadku typu projektu: 1a) Adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu – za niekwalifikowalne uznane zostaną wydatki na bieżące prace porządkowe (np. sezonowe koszenie trawników i poboczy dróg, przycinanie żywopłotów, jesienne sprzątanie liści, obsadzanie i pielęgnacja kwietników i rabat kwiatowych itp.), wydatki niezgodne z typem projektu oraz niebezpośrednio związane z realizacją działań adaptacyjnych lub mitygacyjnych na terenach zurbanizowanych,
 - i) przypadku typu projektu: 3. Mała retencja wodna – za wydatki niekwalifikowalne uznane zostaną koszty związane z infrastrukturą przeciwpowodziową oraz służące innym celom, takim jak rekreacja, turystyka, nawodnienia rolnicze i melioracje.
3. Niedozwolone jest podwójne finansowanie wydatków. Przykłady podwójnego finansowania określone są w podrozdziale 2.3. pkt 2) wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027.

XI. Wskaźniki produktu i rezultatu

1. Projekt musi zawierać informację o wskaźnikach, jakie planują Państwo osiągnąć poprzez jego realizację. Z wykonania wskaźników będą Państwo rozliczeni. Ich nieosiągnięcie może stanowić podstawę do niewypłacenia lub zwrotu dofinansowania, a także do rozwiązania umowy o dofinansowanie.
2. W ramach naboru wyróżnione zostały wskaźniki produktu i rezultatu. Ich definicje zawarte są w załączniku nr 2 Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie.

3. **Wskaźniki produktu** odzwierciedlają bezpośredni, materialny efekt realizacji projektu mierzony konkretnymi wielkościami. Wskaźniki produktu są związane wyłącznie z okresem realizacji projektu, mogą więc być podawane wyłącznie za lata, w których projekt jest realizowany. Muszą być zatem zgodne z terminami realizacji projektu.
4. Wskaźniki produktu dotyczące projektów realizowanych w Działania 2.14 to:
- WLWK-PLRO058 – Długość wybudowanej sieci kanalizacji deszczowej,
 - WLWK-PLRO059 – Długość zmodernizowanej sieci kanalizacji deszczowej,
 - WLWK-RCO027 – Krajowe oraz regionalne i lokalne strategie na rzecz przystosowania się do zmian klimatu,
 - WLWK-PLRO171 – Liczba jednolitych części wód, w których realizacja projektu przyczyniła się do poprawy stanu/potencjału
 - WLWK-PLRO178 – Liczba miast wspartych w zakresie adaptacji do zmian klimatu
 - WLWK-PLRO132 – Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS),
 - WLWK-PLRO199 – Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS),
 - WLWK-PLRO073 – Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-edukacyjnych kształtujących świadomość ekologiczną,
 - WLWK-PLRO167 – Liczba wybudowanych, przebudowanych i wyremontowanych urządzeń wodnych (w tym obiektów kompleksowych),
 - WLWK-RCO074 – Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego,
 - WLWK-PLRO044 – Pojemność obiektów małej retencji,
 - WLWK-RCO121 – Powierzchnia objęta środkami ochrony przed klęskami żywiołowymi związanymi z klimatem (oprócz powodzi i niekontrolowanych pożarów),
 - WLWK-PLRO177 – Wartość inwestycji w nowe/ przebudowane/ wyremontowane urządzenia wodne i infrastruktury towarzyszącej,
 - WLWK-RCO075 – Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego,
 - WLWK-RCO026 – Zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania się do zmian klimatu.
5. Spośród powyższych wskaźników produktu należy wybrać do wniosku wszystkie te, które są adekwatne do projektu z zastrzeżeniem, że każdy wniosek musi zawierać co najmniej wskaźnik RCO074 - **Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego** oraz RCO075 - **Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego**.
6. Postęp w realizacji wskaźników produktu wykazywany jest w składanych wnioskach o płatność, a najpóźniej we wniosku o płatność końcową. Na potrzeby rozliczenia wskaźników należy wykazać dokumenty, które potwierdzą osiągniętą wartość wskaźników, np., zdjęcia, protokoły odbioru.
7. **Wskaźniki rezultatu** odzwierciedlają bezpośredni efekt wynikający ze zrealizowanego projektu. Rezultaty obrazują zakres zmian, jakie wystąpiły w wyniku realizacji projektu. Wskaźniki te mogą być przedstawione za okres nie wcześniejszy niż wskaźniki produktu, bowiem zawsze są ich wynikiem.

8. Wskaźniki rezultatu dotyczące projektów realizowanych w ramach Działania 2.14 to:
 - WLWK-RCR095 – Ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury – dla typu projektu 1a Adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu,
 - WLWK-RCR037 – Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed klęskami żywiołowymi związanymi z klimatem (oprócz powodzi lub niekontrolowanych pożarów) – dla typu projektu 1b Adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu – Miejskie Plany Adaptacji do Zmian Klimatu oraz dla typu 3 Mała retencja wodna,
 - WLWK-PLRR060 – Zasięg działań/ kampanii edukacyjno-informacyjnych – dla typu projektu: 2. Edukacja klimatyczna dla mieszkańców/instytucji.
9. W projekcie muszą być uwzględnione wszystkie adekwatne dla niego wskaźniki rezultatu z zastrzeżeniem, że należy wybrać wskaźniki obowiązkowe dla danego typu projektu.
10. Należy monitorować poziom utrzymania wskaźników przez cały okres trwałości, tak, aby móc wykazać, że są one utrzymywane na założonym poziomie.
11. W przypadku nieosiągnięcia lub nieutrzymania wartości wskaźników możemy pomniejszyć dofinansowanie projektu proporcjonalnie na zasadach przez siebie określonych lub rozwiązać umowę o dofinansowanie.

XII. Zgodność z zasadami horyzontalnymi i standardami dostępności

1. Projekt musi uwzględniać zasady horyzontalne, a obowiązek ich stosowania wynika z Umowy Partnerstwa, programu FEPZ oraz Wytycznych dotyczących realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027.
2. Wsparcie udzielane będzie wyłącznie projektom i beneficjentom, którzy przestrzegają zasad horyzontalnych, o których mowa w art. 9 rozporządzenia ogólnego oraz standardów dostępności dla polityki spójności na lata 2021-2027, stanowiących załącznik nr 2 do Wytycznych, o których mowa w punkcie 1.
3. Projekt musi być zgodny z:
 - a) zasadą równości kobiet i mężczyzn,
 - b) zasadą równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami,
 - c) zasadą zrównoważonego rozwoju, w tym zasadą „nie czyni poważnych szkód” (DNSH),
 - d) celami Porozumienia Paryskiego do Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu przyjętego dnia 12 grudnia 2015 r.,
 - e) celami ONZ dotyczącymi zrównoważonego rozwoju, określonymi w dokumencie Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 (Rezolucja przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w dniu 25 września 2015 r.) oraz
 - f) Kartą Praw Podstawowych Unii Europejskiej z dnia 26 października 2012 r.,
 - g) Konwencją o Prawach Osób Niepełnosprawnych sporządzoną w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r.,
 - h) standardami dostępności.

4. Zasady te muszą być stosowane na etapie przygotowywania, wdrażania, monitorowania, sprawozdawczości oraz trwałości projektu i mogą być weryfikowane podczas kontroli.
5. W projektach należy dążyć do równości kobiet i mężczyzn oraz do uwzględniania aspektu i perspektywy płci, a także do zapobiegania przesłankom dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. W szczególności należy wziąć pod uwagę zapewnienie dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.
6. Zgodnie z zapisami Wytycznych dotyczących realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027, w projektach, w których pojawiły się nieprzewidziane na etapie planowania wydatki związane z zapewnieniem dostępności uczestnikowi/uczestniczce (lub członkowi/członkini personelu) projektu, mają Państwo możliwość zastosowania MRU.
7. Co do zasady, środki na finansowanie MRU nie są planowane w budżecie projektu na etapie wnioskowania o jego dofinansowanie.
8. MRU może zostać sfinansowany poprzez przesunięcie środków w budżecie projektu lub wykorzystanie powstałych oszczędności.
9. Każdy wydatek poniesiony w ramach MRU jest kwalifikowalny, o ile nie stanowi wydatku niekwalifikowalnego na mocy przepisów unijnych oraz wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027, regulaminu wyboru projektów, czy też innych dokumentów programowych.
10. Decyzję w sprawie sfinansowania MRU podejmiemy, biorąc pod uwagę między innymi zasadność i racjonalność poniesienia dodatkowych kosztów w projekcie.
11. Średni koszt MRU na 1 osobę w projekcie nie może przekroczyć 15 tysięcy PLN brutto.
12. W przypadku rażących lub notorycznych naruszeń zasad horyzontalnych i/lub standardów dostępności lub uchylania się beneficjenta od realizacji działań naprawczych, część lub całość wydatków projektu może zostać uznana za niekwalifikowalne.

XIII. Informacja i promocja projektu

1. Mają Państwo obowiązek informowania opinii publicznej, uczestników i odbiorców ostatecznych projektu o uzyskanym dofinansowaniu. Wszelkie informacje w tym zakresie znajdują się w [„Podręczniku wnioskodawcy i beneficjenta Funduszy Europejskich na lata 2021-2027 w zakresie informacji i promocji”](#) oraz na stronie internetowej Programu w dziale [Publikacje](#). Przed rozpoczęciem realizacji projektu powinni się Państwo zapoznać z tymi zasadami.
2. Działania informacyjne i promocyjne jako element projektu realizowanego ze środków programu FEPZ podlegają kontroli zarówno na etapie planowania oraz na etapie realizacji i trwałości projektu.
3. Niewypełnienie obowiązków może skutkować pomniejszeniem dofinansowania zgodnie z zapisami umowy o dofinansowanie.

XIV. Procedura wyboru projektów

XIV.I Zasady dokonywania oceny wniosków o dofinansowanie

1. Celem niniejszego naboru jest wybór do dofinansowania projektów, które spełniły wszystkie wymagane kryteria z uwzględnieniem punktów 10-13 rozdziału [I. Informacje ogólne o naborze](#).
2. Wybór projektów do dofinansowania odbywa się w oparciu o kryteria przyjęte przez Komitet Monitorujący Programu Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027.
3. Kryteria wyboru projektów podzielone są na kryteria:
 - a) wspólne dopuszczalności,
 - b) specyficzne dopuszczalności.
4. Ocena prowadzona będzie na bieżąco i nie powinna przekroczyć 90 dni od dnia przesłania wniosku za pomocą aplikacji WOD2021. W uzasadnionych przypadkach wskazany termin może zostać wydłużony.
5. Wniosek o dofinansowanie będzie oceniany przez KOP w trzech etapach:
 - a) **Etap wstępny** – ocena kryterium dopuszczalności – Zgodność terminu złożenia wniosku o dofinansowanie z porozumieniem terytorialnym,
 - b) **Etap 1** – ocena kryterium dopuszczalności – Możliwość oceny merytorycznej wniosku,
 - c) **Etap 2** – ocena pozostałych kryteriów dopuszczalności.
6. Sposób działania KOP określa [regulamin pracy KOP](#) dostępny na stronie internetowej Programu.
7. Oceny kryteriów dokonują pracownicy IZ FEPZ lub eksperci na podstawie kart oceny odpowiednich dla każdego etapu oceny.
8. Eksperci mogą również pełnić rolę opiniodawczo-doradczą na 1 i 2 etapie oceny.
9. Ocena jest przeprowadzana na podstawie wniosku o dofinansowanie projektu wraz z załącznikami, a także na podstawie udzielonych lub pozyskanych informacji z publicznych serwisów, baz danych lub z instytucji publicznych.
10. Podczas oceny możemy wezwać Państwa do poprawy/uzupełnienia dokumentacji aplikacyjnej. Procedura ta opisana jest rozdziale [Uzupełnianie i poprawa wniosków o dofinansowanie, składanie wyjaśnień](#).
11. Możemy też poprosić Państwa o dodatkowe wyjaśnienia, jeżeli na etapie 1 lub 2 złożona dokumentacja lub pozyskane informacje nie są wystarczające do dokonania oceny. Procedura ta opisana jest w [rozdziale Uzupełnianie i poprawa wniosków o dofinansowanie, składanie wyjaśnień](#).
12. W czasie trwania postępowania mogą Państwo wycofać wniosek o dofinansowanie.

UWAGA: Powiadomienia o skierowaniu wniosku do poprawy Aplikacja WOD2021 (system CST2021) przekazuje na adres e-mail przypisany do profilu, za pomocą którego złożyli Państwo wniosek o dofinansowanie, nie na adres wpisany w sekcji B1 wniosku.

XIV.II Etap 1 – Etap wstępny – ocena kryterium dopuszczalności – Zgodność terminu złożenia wniosku o dofinansowanie z porozumieniem terytorialnym

1. Na etapie wstępnym oceniane jest kryterium specyficzne dopuszczalności Zgodność terminu złożenia wniosku o dofinansowanie z porozumieniem terytorialnym.
2. Ocena kryterium przeprowadzana jest przez jednego pracownika IZ FEPZ.
3. Spełnienie kryterium jest konieczne do przyznania dofinansowania. Projekt niespełniający kryterium uzyskuje ocenę negatywną.
4. Na tym etapie nie mają Państwo możliwości poprawy/uzupełnienia dokumentacji aplikacyjnej.
5. Projekt spełniający kryterium zostanie przekazany do kolejnego etapu oceny.
6. W sytuacji, gdy projekt nie spełni kryterium, informacja o negatywnej ocenie projektu wraz z uzasadnieniem zostanie Państwu przekazana w formie pisemnej, w szczególności za pośrednictwem systemu e-Doręczeń (PURDE).
7. W przypadku negatywnej oceny projektu nie przysługuje Państwu protest.

XIV.III Etap 1 – Ocena kryterium dopuszczalności – Możliwość oceny merytorycznej wniosku

1. Na tym etapie oceniane jest kryterium wspólne dopuszczalności Możliwość oceny merytorycznej wniosku.
2. Ocena kryterium przeprowadzana jest przez jednego pracownika IZ FEPZ.
3. Spełnienie kryterium jest konieczne do przyznania dofinansowania. Projekt niespełniający kryterium uzyskuje ocenę negatywną.
4. Na nasze wezwanie mają Państwo możliwość wielokrotnej poprawy/uzupełnienia dokumentacji aplikacyjnej. Mogą Państwo również zostać poproszeni o złożenie wyjaśnień.
5. Projekt spełniający kryterium zostanie przekazany do kolejnego etapu oceny.
6. W sytuacji, gdy projekt nie spełni kryterium, informacja o negatywnej ocenie projektu wraz z uzasadnieniem zostanie Państwu przekazana w formie pisemnej, w szczególności za pośrednictwem systemu e-Doręczeń (PURDE).
7. W przypadku negatywnej oceny projektu nie przysługuje Państwu protest.

XIV.IV Etap 2 – Ocena pozostałych kryteriów dopuszczalności

1. Na tym etapie oceniane są pozostałe kryteria wspólne dopuszczalności oraz pozostałe kryteria specyficzne dopuszczalności.
2. **Kryteria wspólne dopuszczalności** oceniane na tym etapie to:
 - Niepodleganie wykluczeniom,
 - Poprawność okresu realizacji,
 - Zgodność projektu z zasadą równości kobiet i mężczyzn,
 - Zgodność z zasadą równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami,
 - Zgodność z Konwencją o Prawach Osób Niepełnosprawnych,
 - Zgodność z Kartą Praw Podstawowych Unii Europejskiej,
 - Zgodność z zasadą zrównoważonego rozwoju oraz z zasadą „nie czynić poważnych szkód”,

- Promocja projektu,
- Zasadność realizacji projektu,
- Zdolność finansowa,
- Zdolność operacyjna.

3. **Kryteria specyficzne dopuszczalności** oceniane na tym etapie to:

a) **Adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu**

- Zgodność z celem szczegółowym, rezultatami działania i typem projektu,
- Obszar realizacji projektu,
- Kwalifikowalność wnioskodawcy,
- Kwalifikowalność projektu,
- Zgodność z linią demarkacyjną,
- Zintegrowany charakter działań,
- Gospodarowanie wodami opadowymi,
- Funkcja zieleni,
- Obszar chroniony,
- Zgodność z kwalifikowalnością wydatków,
- Zasadność ekonomiczna,
- Projekt nie jest zakończony,
- Trwałość projektu,
- Zgodność z wymogami pomocy publicznej/de minimis,
- Oddziaływanie na środowisko,
- Zgodność z przepisami prawa krajowego i unijnego,
- Odporność infrastruktury na zmiany klimatu.

b) **Adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu - Miejskie Plany Adaptacji do Zmian Klimatu**

- Zgodność z celem szczegółowym, rezultatami działania i typem projektu,
- Obszar realizacji projektu,
- Kwalifikowalność wnioskodawcy,
- Kwalifikowalność projektu,
- Zgodność z linią demarkacyjną,
- Planowane MPA,
- Zgodność MPA z Podręcznikiem adaptacji dla miast,
- Zgodność z kwalifikowalnością wydatków,
- Zasadność ekonomiczna,
- Projekt nie jest zakończony,
- Trwałość projektu,
- Zgodność z wymogami pomocy publicznej/de minimis,
- Oddziaływanie na środowisko,
- Zgodność z przepisami prawa krajowego i unijnego.

c) **Edukacja klimatyczna dla mieszkańców/instytucji**

- Zgodność z celem szczegółowym, rezultatami działania i typem projektu,
- Obszar realizacji projektu,
- Kwalifikowalność wnioskodawcy,

- Kwalifikowalność projektu,
- Zgodność z kwalifikowalnością wydatków,
- Zasadność ekonomiczna,
- Projekt nie jest zakończony,
- Trwałość projektu,
- Zgodność z wymogami pomocy publicznej/de minimis,
- Oddziaływanie na środowisko,
- Zgodność z przepisami prawa krajowego i unijnego,

d) Mała retencja wodna

- Zgodność z celem szczegółowym, rezultatami działania i typem projektu,
- Obszar realizacji projektu,
- Kwalifikowalność wnioskodawcy,
- Dokumenty strategiczne dla obszaru małej retencji wodnej,
- Kwalifikowalność projektu,
- Zgodność z kwalifikowalnością wydatków,
- Zasadność ekonomiczna,
- Projekt nie jest zakończony,
- Trwałość projektu,
- Zgodność z wymogami pomocy publicznej/de minimis,
- Oddziaływanie na środowisko,
- Zgodność z przepisami prawa krajowego i unijnego,
- Odporność infrastruktury na zmiany klimatu.

4. Ocena kryteriów przeprowadzana jest przez jednego pracownika IZ FEPZ i/lub eksperta.
5. Spełnienie kryteriów jest konieczne do przyznania dofinansowania. Projekty niespełniające kryteriów uzyskują ocenę negatywną.
6. Na nasze wezwanie mają Państwo możliwość wielokrotnej poprawy/uzupełnienia dokumentacji aplikacyjnej. Mogą Państwo również zostać poproszeni o złożenie wyjaśnień.
7. Projekt spełniający wszystkie kryteria niniejszego etapu kończy ocenę na tym etapie wynikiem pozytywnym.
8. W sytuacji, gdy projekt nie spełni co najmniej jednego kryterium, informacja o negatywnej ocenie projektu wraz z uzasadnieniem zostanie Państwu przekazana w formie pisemnej, w szczególności za pośrednictwem systemu e-Doręczeń (PURDE).
9. W przypadku negatywnej oceny projektu nie przysługuje Państwu protest.

UWAGA: w ramach oceny kryterium „Zgodność z przepisami prawa krajowego i unijnego” przeprowadzona zostanie ocena zgodności z przepisami prawa unijnego i krajowego zamówień (w myśl ustawy PZP lub zgodnie z zasadą konkurencyjności) udzielonych przez Państwa przed złożeniem wniosku o dofinansowanie:

- a) Jeśli w związku z udzieleniem zamówienia stwierdzimy podejrzenie wystąpienia nieprawidłowości, zostaną Państwo o tym poinformowani w piśmie dotyczącym oceny wniosku o dofinansowanie.

- b) Informacja o podejrzeniu wystąpienia nieprawidłowości zostanie uwzględniona w treści umowy o dofinansowanie oraz będzie brana pod uwagę w trakcie rozliczania wydatków kwalifikowalnych w związku z realizacją zamówienia, w stosunku do którego potwierdzi się wystąpienie nieprawidłowości.
 - c) W takim przypadku będą mogli Państwo złożyć wraz wnioskiem o płatność pisemne odniesienie się do stwierdzonego podejrzenia wystąpienia nieprawidłowości przy udzielaniu zamówień. Na tym etapie będziemy mogli uwzględnić Państwa wyjaśnienia i odstąpić od stwierdzenia nieprawidłowości, bądź uznać je za niezasadne i stwierdzić wystąpienie nieprawidłowości skutkujące pomniejszeniem wydatków kwalifikowalnych w danym zamówieniu o wysokość korekty.
-

XIV.V Uzupełnianie i poprawa wniosków o dofinansowanie, składanie wyjaśnień

1. W przypadku stwierdzenia we wniosku o dofinansowanie lub załącznikach braków, zostaną Państwo wezwani do poprawy/uzupełnienia.
2. Wezwanie do poprawy/uzupełnienia otrzymają Państwo w aplikacji [WOD2021](#). Państwa wniosek o dofinansowanie otrzyma w aplikacji status „DO POPRAWY”.
3. W wezwaniu określony zostanie zakres uzupełnień i poprawek niezbędnych do oceny kryteriów oraz wyznaczony termin, w jakim należy to zrobić, tj. termin 7 dni, licząc od dnia następującego po dniu wysłania wezwania.
4. We wskazanym w wezwaniu terminie muszą Państwo dokonać poprawy lub uzupełnienia wniosku o dofinansowanie w aplikacji [WOD2021](#), wyłącznie we wskazanym zakresie.
5. W uzasadnionych przypadkach, na Państwa wniosek złożony w formie pisemnej lub elektronicznej w terminie określonym w punkcie 3, możemy wydłużyć termin na dokonanie poprawy/uzupełnienia na czas oznaczony.
6. Jeżeli nie uwzględnią Państwo całego zakresu poprawy z wezwania, Państwa wniosek o dofinansowanie zostanie ponownie skierowany do poprawy lub uzupełnienia.
7. W uzasadnionych przypadkach, na Państwa pisemny wniosek, możemy wyrazić zgodę na wprowadzenie przez Państwa poprawy/uzupełnień wychodzących poza zakres określony w wezwaniu.
8. W trakcie oceny kryteriów na etapie 1 i 2 mogą Państwo zostać poproszeni o wyjaśnienia.
9. Prośbę o wyjaśnienia otrzymają Państwo w aplikacji [WOD2021](#). Państwa wniosek o dofinansowanie otrzyma w aplikacji status „DO POPRAWY”.
10. W prośbie tej zostanie określony przedmiot wyjaśnień oraz wyznaczony termin, w jakim należy to zrobić.
11. W uzasadnionych przypadkach, na Państwa pisemny wniosek, możemy wydłużyć termin na przesłanie wyjaśnień na czas oznaczony.
12. Wyjaśnienia składane są w aplikacji [WOD2021](#) poprzez dołączenie do formularza wniosku o dofinansowanie załącznika „Wyjaśnienia składane podczas oceny”.
13. Wniosek o dofinansowanie uzupełniony o wyjaśnienia muszą Państwo ponownie przesłać za pomocą aplikacji [WOD2021](#).
14. Zastrzegamy możliwość skierowania wezwania do poprawy/uzupełnienia oraz prośby o złożenie wyjaśnień za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres e-

mail wskazany we wniosku w sekcji B Wnioskodawca i realizatorzy/Informacja o wnioskodawcy/Osoby do kontaktu.

15. Zobowiązani są Państwo do zapewnienia sprawnej skrzynki poczty elektronicznej. W przypadku zmiany danych wskazanych w sekcji B zobowiązani są Państwo to zgłosić, przesyłając powiadomienie opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym na nasz adres e-mail: sek_wfe@wzp.pl. Do czasu poinformowania o zmianie, korespondencję wysłaną na dotychczasowy adres poczty elektronicznej uważać się będzie za skutecznie doręczoną.

XIV.VI Oczywista omyłka

1. W przypadku stwierdzenia we wniosku o dofinansowanie oczywistej omyłki pisarskiej lub rachunkowej na etapie 1 i/lub 2 oceny możemy dokonać jej poprawy z urzędu.
2. Informację o poprawie oczywistej omyłki pisarskiej lub rachunkowej prześlemy Państwu w kierowanej do Państwa korespondencji.

XV. Wyniki oceny projektów

1. Informację o zatwierdzonym wyniku oceny oznaczającym wybór projektu do dofinansowania albo ocenę negatywną projektu prześlemy Państwu niezwłocznie w formie pisemnej, w szczególności za pośrednictwem systemu e-Doręczeń (PURDE).
2. Negatywną oceną jest każda ocena w zakresie spełniania przez projekt kryteriów wyboru projektów, na skutek której projekt nie może być zakwalifikowany do kolejnego etapu oceny lub wybrany do dofinansowania. Negatywna ocena obejmuje także przypadek, w którym projekt nie może być wybrany do dofinansowania z uwagi na wyczerpanie kwoty przeznaczonej na dofinansowanie projektów.
3. W przypadku, o którym mowa w pkt. 2, nie przysługuje Państwu protest.
4. Na [stronie internetowej Programu](#) oraz na portalu [Fundusze Europejskie](#) zostanie zamieszczona informacja o projektach wybranych do dofinansowania oraz o projektach, które otrzymały ocenę negatywną.
5. Po zakończeniu postępowania w zakresie wyboru projektów do dofinansowania na powyższych stronach zostanie zamieszczona również informacja o składzie KOP.

XVI. Umowa o dofinansowanie

1. Warunkiem podpisania umowy o dofinansowanie jest wybór do dofinansowania projektu spełniającego kryteria wyboru projektów.
2. Wzór umowy stanowi załącznik nr 4 do regulaminu.

UWAGA: Umowa zawiera prawa i obowiązki, z którymi powinni się Państwo zapoznać przed złożeniem wniosku o dofinansowanie.

3. Przed podpisaniem umowy, w wyznaczonym terminie, zostaną Państwo wezwani do złożenia dokumentów niezbędnych do jej sporządzenia. Lista dokumentów zostanie opublikowana na [stronie internetowej Programu](#) pod ogłoszeniem o naborze.
4. W przypadku kryteriów wyboru, których weryfikacja następuje również przed podpisaniem umowy o dofinansowanie, zostaną Państwo zobowiązani do złożenia

określonych dokumentów lub informacji w celu sprawdzenia, czy kryteria zostały spełnione.

5. Zostaną Państwo wezwani do złożenia oświadczeń zawartych w sekcji J wniosku o dofinansowanie.
6. Dodatkowo zostaną Państwo wezwani do złożenia załączników wymaganych przed podpisaniem umowy o dofinansowanie, o których mowa w rozdziale [III. Załączniki do wniosku o dofinansowanie](#), Załączniki obowiązkowe, które mogą zostać dostarczone przed podpisaniem umowy o dofinansowanie w przypadku, gdy załączniki te nie zostały załączone na etapie składania wniosku o dofinansowanie.
7. Umowa o dofinansowanie projektu nie może być zawarta w przypadku, gdy:
 - nie dokonali Państwo czynności wskazanych w punktach 3-6,
 - zostali Państwo wykluczeni z możliwości otrzymania dofinansowania na podstawie odrębnych przepisów,
 - projekt i/lub wnioskodawca nie spełniają wymaganych kryteriów wyboru projektów,
 - zrezygnowali Państwo z dofinansowania,
 - doszło do unieważnienia postępowania w zakresie wyboru projektów.
8. Możemy odmówić podpisania umowy o dofinansowanie w przypadkach, o których mowa w art. 61 ust. 4 ustawy wdrożeniowej.
9. W przypadku braku możliwości zawarcia umowy o dofinansowanie zostaną Państwo poinformowani o tym fakcie i jego powodach w formie pisemnej, w szczególności za pośrednictwem systemu e-Doręczeń (PURDE).
10. Jeżeli po wybraniu projektu do dofinansowania a przed zawarciem umowy o dofinansowanie projektu pojawią się okoliczności mogące mieć negatywny wpływ na wynik oceny projektu, ponownie skierujemy projekt do oceny w stosownym zakresie, o czym zostaną Państwo poinformowani.

XVII. Postanowienia końcowe

1. Niniejszy regulamin może ulegać zmianom w trakcie trwania naboru z zastrzeżeniem, że zmiany nie będą dotyczyły sposobu wyboru projektów do dofinansowania.
2. Zmiany regulaminu w zakresie kryteriów wyboru projektów mogą być przeprowadzone w sytuacji, gdy nie złożono jeszcze żadnego wniosku o dofinansowanie.
3. Zastrzeżenia z punktu 1 i 2 nie mają zastosowania, gdy konieczność zmiany regulaminu wynika z przepisów prawa powszechnie obowiązującego.
4. Data zakończenia naboru może zostać zmieniona. Okoliczności, które mogą wpływać na datę zakończenia naboru:
 - zmiana regulaminu wyboru projektów,
 - zmiana kryteriów wyboru projektów,
 - awaria systemu teleinformatycznego CST2021/WOD2021,
 - podjęcie przez nas decyzji o zmianie daty zakończenia naboru.
5. Regulamin oraz zmiany regulaminu wraz z ich uzasadnieniem i terminem, od którego będą stosowane, zostaną zamieszczone na [stronie internetowej Programu](#) oraz na portalu [Fundusze Europejskie](#).
6. Postępowanie może zostać unieważnione w następujących przypadkach:

- w terminie składania wniosków o dofinansowanie projektu nie złożono żadnego wniosku,
 - wystąpiła istotna zmiana okoliczności powodująca, że wybór projektów do dofinansowania nie leży w interesie publicznym, czego nie można było wcześniej przewidzieć,
 - postępowanie obarczone jest niemożliwą do usunięcia wadą prawną.
7. Nabór zostanie anulowany również w przypadku wycofania wszystkich złożonych wniosków o dofinansowanie. Informacja zostanie zamieszczona na [stronie internetowej Programu](#) oraz na portalu [Fundusze Europejskie](#).
 8. O utrudnieniach i propozycjach usprawnień mogą Państwo informować [Rzecznika Funduszy Europejskich](#): e-mail: rzecznikFE@wzp.pl, tel.: 91 452 88 18.
 9. Przy przetwarzaniu danych osobowych przestrzegane będą zasady wskazane w RODO, ustawie o ochronie danych osobowych, ustawie wdrożeniowej oraz innych przepisach powszechnie obowiązującego prawa dotyczącego ochrony danych osobowych. Sposób i cele przetwarzania danych określa ustawa wdrożeniowa. Administratorem Państwa danych osobowych jest Województwo Zachodniopomorskie. Dokładne informacje dotyczące zasad przetwarzania danych osobowych znajdują się na stronie internetowej Programu w dziale [Dane osobowe](#).
 10. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym regulaminie zastosowanie mają odpowiednie zasady wynikające z programu Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027, Szczegółowego Opisu Priorytetów programu Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027, odpowiednich przepisów prawa krajowego i wspólnotowego oraz wytycznych wydanych przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego.

Wykaz skrótów

BIP	Biuletyn Informacji Publicznej;
CST2021	Centralny System Teleinformatyczny, tj. system teleinformatyczny, o którym mowa w art. 2 pkt. 29 ustawy wdrożeniowej;
DNSH	Zasada nieczynienia znaczącej szkody środowisku (do no significant harm);
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego;
ePUAP	elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej;
FEPZ	program Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027;
IZ FEPZ	Instytucja Zarządzająca programem Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027;
KOP	Komisja Oceny Projektów;
KPA	ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego;
MRU	Mechanizm racjonalnych usprawnień;
PURDE	Publiczna Usługa Rejestrowanego Doręczenia Elektronicznego e-Doręczenia;
SZOP	Szczegółowy Opis Priorytetów FEPZ;
UE	Unia Europejska;

Słownik pojęć

Użyte w niniejszym regulaminie pojęcia oznaczają:

1. **aplikacja WOD2021** – aplikacja Wnioski o dofinansowanie w centralnym systemie teleinformatycznym, o którym mowa w art. 2 pkt 29 ustawy wdrożeniowej;
2. **beneficjent** – podmiot, o którym mowa w art. 2 pkt 9 rozporządzenia ogólnego;
3. **budowa** – wykonywanie obiektu budowlanego w określonym miejscu, a także odbudowa, rozbudowa, nadbudowa obiektu budowlanego;
4. **dofinansowanie** – finansowanie, o którym mowa w art. 2 pkt 3 ustawy wdrożeniowej wypłacane na podstawie umowy o dofinansowanie;
5. **dzień** – dzień kalendarzowy;
6. **ekspert** – osoba, o której mowa w rozdziale 17 ustawy wdrożeniowej;
7. **forma pisemna** – forma pisemna w rozumieniu Kodeksu cywilnego oraz formy równoważne;
8. **komplementarność** – dopełnienie się interwencji prowadzące do realizacji określonego celu. Uzupełnianie się projektów w dążeniu do osiągnięcia określonego celu może polegać np. na wykorzystywaniu efektów realizacji innego projektu, wzmocnieniu trwałości efektów jednego przedsięwzięcia realizacją drugiego, kompleksowym potraktowaniem problemu m. in. poprzez zaadresowanie projektów do tej samej grupy docelowej, uzależnieniu realizacji jednego projektu od przeprowadzenia innego przedsięwzięcia itd.;
9. **koszty bezpośrednie** – wydatki niezbędne do realizacji projektu związane bezpośrednio z głównym przedmiotem projektu;
10. **koszty pośrednie** – wydatki niezbędne do realizacji projektu, których nie można bezpośrednio przypisać do głównego celu projektu, w szczególności koszty administracyjne związane z obsługą projektu, które nie wymagają podejmowania merytorycznych działań zmierzających do osiągnięcia celu projektu;
11. **kryteria wyboru projektów** – kryteria, o których mowa w art. 2 pkt 16 ustawy wdrożeniowej;
12. **kwalifikowany podpis elektroniczny** – podpis elektroniczny weryfikowany za pomocą kwalifikowanego certyfikatu zgodnie z ustawą z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej;
13. **mechanizm racjonalnych usprawnień (MRU)** – możliwość sfinansowania specyficznych działań dostosowawczych, uruchamianych wraz z pojawieniem się w projekcie w charakterze uczestnika/uczestniczki lub personelu projektu osoby z niepełnosprawnością (w rozumieniu Wytycznych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego dotyczących realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027). Racjonalne usprawnienie oznacza konieczne i odpowiednie zmiany oraz dostosowania, nie nakładające nieproporcjonalnego lub nadmiernego obciążenia, jeśli jest to potrzebne w konkretnym przypadku;
14. **portal** – portal internetowy, o którym mowa w art. 46 lit. b rozporządzenia ogólnego (www.funduszeuropejskie.gov.pl);

15. **projekt** – przedsięwzięcie, o którym mowa w art. 2 pkt 22 ustawy wdrożeniowej szczegółowo opisane w dokumentacji aplikacyjnej;
16. **realizator** – jednostka organizacyjna beneficjenta upoważniona do realizacji części lub całości projektu, w tym do ponoszenia wydatków w projekcie;
17. **regulamin** – niniejszy regulamin naboru dla Działania 2.25 Ochrona powierzchni ziemi i ograniczenie zanieczyszczeń, spełniający wymogi opisane w art. 51 ustawy wdrożeniowej;
18. **roboty budowlane** – wykonanie albo zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych określonych w wydanym przez ministra właściwego do spraw gospodarki w drodze rozporządzenia wykazie robót budowlanych, a także realizacja obiektu budowlanego, za pomocą dowolnych środków, zgodnie z wymaganiami określonymi przez zamawiającego;
19. **umowa o dofinansowanie** – umowa zawarta między IZ FEPZ a wnioskodawcą, którego projekt został wybrany do dofinansowania, zawierająca co najmniej elementy, o których mowa w art. 206 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
20. **wkład własny** – wkład beneficjenta do projektu (pieniężny), który nie zostanie beneficjentowi przekazany w formie dofinansowania (różnica między kwotą wydatków kwalifikowalnych a kwotą dofinansowania przekazaną beneficjentowi, zgodnie z poziomem dofinansowania dla projektu rozumianym jako % dofinansowania wydatków kwalifikowalnych);
21. **wniosek o dofinansowanie (dokumentacja aplikacyjna)** – dokument, w którym zawarte są informacje na temat wnioskodawcy oraz opis projektu, na podstawie których dokonuje się oceny spełniania przez ten projekt kryteriów wyboru projektów. Wnioski składane są za pomocą aplikacji WOD2021; za integralną część wniosku o dofinansowanie uznaje się wszystkie jego załączniki;
22. **wniosek o płatność** – dokument wraz z załącznikami składany przez beneficjenta za pośrednictwem systemu teleinformatycznego CST2021, na podstawie którego beneficjent wnioskuje o przyznanie: zaliczki, płatności pośredniej, płatności końcowej lub przekazuje informacje o postępie rzeczowym projektu, bądź rozlicza płatność zaliczkową;
23. **wnioskodawca** – podmiot, który złożył wniosek o dofinansowanie projektu;
24. **wydatek kwalifikowalny** – wydatek lub koszt poniesiony w związku z realizacją projektu, który kwalifikuje się do dofinansowania zgodnie z rozporządzeniem ogólnym, aktami prawnymi regulującymi pomoc publiczną lub pomoc de minimis (jeśli dotyczy), ustawą wdrożeniową i wydanymi na jej podstawie rozporządzeniami wykonawczymi, wytycznymi, regulaminem oraz umową o dofinansowanie;
25. **wydatek niekwalifikowalny** – wydatek lub koszt poniesiony w związku z realizacją projektu, który nie jest wydatkiem kwalifikowalnym;
26. **wyposażenie** (w ujęciu projektu) – rzeczowe składniki projektu trwale związane z projektem, zaliczone do środków trwałych/wartości niematerialnych i prawnych, wprowadzone do ewidencji środków trwałych/ewidencji wartości niematerialnych i prawnych, niezbędne do realizacji projektu.

Podstawy prawne i wytyczne

Nabór jest organizowany w szczególności w oparciu o następujące akty prawne:

1. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 159, ze zm.), zwane w regulaminie rozporządzeniem ogólnym;
2. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 60, ze zm.), zwane w regulaminie rozporządzeniem EFRR;
3. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 2831 z 15.12.2023);
4. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, ze zm.);
5. Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Ramowa Dyrektywa Wodna);
6. Ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U. z 2025 r., poz. 1733 t.j.), zwana w regulaminie ustawą wdrożeniową;
7. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483 t.j.);
8. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572 t.j.), zwana w regulaminie ustawą KPA;
9. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2025 r. poz. 418 t.j.);
10. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 t.j. ze zm.), zwana w regulaminie ustawą OOŚ;
11. Ustawa z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1725 t.j.);
12. Ustawa z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1045 t.j. ze zm.);
13. Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1320 t.j.), zwana w regulaminie ustawą PZP;
14. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2025 poz. 647);
15. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478);

16. Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z 21 września 2022 r. w sprawie zaliczek w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich (Dz. U. z 2022 r. poz. 2055);
- oraz
17. Umowa Partnerstwa na lata 2021-2027 zatwierdzona przez Komisję Europejską 30 czerwca 2022 r. decyzją wykonawczą nr C(2022)4640;
18. Program Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027 przyjęty uchwałą Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego nr 1766/22 z dnia 14 listopada 2022 r. i zatwierdzony Decyzją wykonawczą Komisji Europejskiej z dnia 7 grudnia 2022 r. nr C(2022) 8861 zatwierdzającą program Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027 do wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach celu „Inwestycje na rzecz zatrudnienia i wzrostu” dla regionu Zachodniopomorskiego w Polsce, zwany w regulaminie Programem;
19. Kontrakt Programowy dla Województwa Zachodniopomorskiego zawarty na podstawie art. 14ra ust. 4 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju w dniu 29 sierpnia 2022 r. pomiędzy Ministrem Funduszy i Polityki Regionalnej a Zarządem Województwa Zachodniopomorskiego;
20. Zawiadomienie Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U.UE.C.2016.262.1);
21. Wytyczne dotyczące wyboru projektów na lata 2021-2027, zatwierdzone 3 czerwca 2025 r., obowiązujące od 17 czerwca 2025 r.;
22. Wytyczne dotyczące monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów na lata 2021-2027, zatwierdzone 22 września 2025 r., obowiązujące od 02.10.2025 r.;
23. Wytyczne dotyczące kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027, zatwierdzone 14 marca 2025 r., obowiązujące od 25 marca 2025 r., zwane w regulaminie wytycznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027;
24. Wytyczne dotyczące realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027, zatwierdzone 10 marca 2025 r., obowiązujące od 19 marca 2025 r.

Załączniki

Integralną częścią niniejszego regulaminu są załączniki:

1. **Załącznik nr 1** Kryteria wyboru projektów
2. **Załącznik nr 2** Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie,
3. **Załącznik nr 3** Wzory załączników do wniosku o dofinansowanie,
4. **Załącznik nr 4** Wzór umowy o dofinansowanie wraz z załącznikami,
5. **Załącznik nr 5** Lista dokumentów dotyczących udzielonych zamówień,